

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/108/2007

PREFERENCJE PARTYJNE W LIPCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku lipca¹, udział w nich wzięłoby – według własnych deklaracji – 50% dorosłych Polaków, nieco mniej niż w czerwcu (o 2 punkty procentowe) i maju (o 4 punkty).

W ciągu ostatniego miesiąca najbardziej liczące się ugrupowania polityczne minimalnie straciły na popularności, jednak ogólny układ poparcia pozostaje w zasadzie bez zmian. Nadal najwięcej zwolenników ma Platforma Obywatelska, na którą chce głosować ponad jedna czwarta Polaków deklarujących chęć wzięcia udziału w wyborach (27%). W porównaniu z czerwcem poparcie dla tego ugrupowania spadło o 2 punkty procentowe. Drugi miesiąc z rzędu dotychczasowemu liderowi rankingu niewiele ustępuje PiS, na który chce głosować 25% ankietowanych wybierających się na wybory. Również najważniejsza z rządzących partii straciła 2 punkty w porównaniu z ubiegłym miesiącem. Na trzecim miejscu znajduje się koalicja Lewica i Demokraci popierana przez 12% Polaków zamierzających wziąć udział w wyborach. Notowania tej koalicji są minimalnie gorsze niż w czerwcu. Kolejne miejsce w rankingu zajmuje Samoobrona, na którą głosowałoby 6% potencjalnych wyborców – tyle samo co w czerwcu i maju. W tym miesiącu na granicy wyborczego progu znalazło się PSL, na który chce głosować 5% Polaków wybierających się na wybory. W porównaniu z czerwcem partia Waldemara Pawlaka zyskała 2 punkty procentowe – jest to największy wzrost odnotowany w tym miesiącu.

Gdyby wybory odbywały się na początku lipca, pozostałe ugrupowania nie zdołałyby wprowadzić swoich przedstawicieli do parlamentu. Po 2% potencjalnych uczestników wyborów oddałoby swój głos na LPR, KPEiR oraz Partię Kobiet. Swoich zwolenników mają też Polska Partia Pracy i UPR (po 1%).

W tym miesiącu nieznacznie większy jest odsetek zadeklarowanych uczestników wyborów, którzy jeszcze się nie zdecydowali, na którą partię oddaliby swój głos (16%).

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (206) zrealizowano w dniach od 29 czerwca do 2 lipca 2007 roku na liczącej 1064 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach parlamentarnych						
	I 2007	II 2007	III 2007	IV 2007	V 2007	VI 2007	VII 2007
	w procentach						
Platforma Obywatelska RP	33	30	30	29	27	29	27
Prawo i Sprawiedliwość	26	25	24	23	23	27	25
Lewica i Demokraci (koalicja SLD+SdPi+UP+PD)	8	11	12	12	12	13	12
Samoobrona RP	6	6	5	4	6	6	6
Polskie Stronnictwo Ludowe	4	4	5	5	3	3	5
Liga Polskich Rodzin	4	5	3	3	3	2	2
KPEiR	3	3	4	4	2	1	2
Partia Kobiet	-	-	-	-	2	1	2
Polska Partia Pracy	1	1	1	1	2	1	1
UPR	0*	0*	1	0*	0*	1	1
Inne	0*	1	2	1	1	1	0
Trudno powiedzieć	15	14	14	19	17	15	16
N=	468	496	467	509	512	470	535

UWAGA: podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach * Poniżej 0,5%

Lipiec nie przyniósł znaczących zmian w układzie poparcia dla partii politycznych. Być może początek wakacji spowodował, że Polacy nieco mniej przejmują się polityką, rządziej deklarują chęć głosowania i słabiej popierają główne ugrupowania. Układ sił na scenie politycznej ciągle jest zdominowany przez dwie najbardziej liczące się partie – PO i PiS. Warto zauważyć, że notowania tych partii w zasadzie się nie zmieniły, mimo trwających i mających duże poparcie społeczne protestów lekarzy i pielęgniarek, co zwykle obciąża konto aktualnie rządzących. Dość daleko za tymi dwoma partiami pozostaje koalicja Lewica i Demokraci, która w przyszłości może pełnić rolę rozstrzygającą. Na zapleczu sceny politycznej trwa rywalizacja o wiejskiego wyborcę. W tym współzawodnictwie ciągle górą jest Samoobrona, choć – jak wynika z lipcowego sondażu – PSL wciąż nie pozostaje bez szans. LPR nadal nie może odbić się od dna. Notowaniom tej partii nie pomagają kolejne dość krytycznie przyjmowane przez opinię publiczną i media posunięcia jej szefa, a zarazem wicepremiera i ministra edukacji Romana Giertycha.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	50	19	30	1064
Płeć				
Mężczyźni	53	17	30	509
Kobiety	47	21	31	555
Wiek				
18-24 lat	50	20	31	154
25-34	41	23	36	188
35-44	50	18	31	174
45-54	52	19	29	195
55-64	54	19	28	144
65 lat i więcej	55	17	28	209
Miejsce zamieszkania				
Wieś	50	17	32	414
Miasto do 20 tys.	48	20	32	141
20-100 tys.	46	21	33	214
101-500 tys.	52	23	25	174
501 tys. i więcej mieszk.	58	16	26	121
Wykształcenie				
Podstawowe	48	17	35	311
Zasadnicze zawodowe	45	23	32	283
Średnie	52	20	28	362
Wyższe	65	15	20	109
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	66	11	23	57
Prac.umysł.niż.szczebła	57	22	21	90
Pracownicy fiz.- umysł.	41	26	33	88
Robotnicy wykwalifikowani	46	27	27	95
Robotnicy niewykwalifik.	45	17	38	47
Rolnicy	49	19	32	56
Pracujący na własny rach.	46	19	35	47
Bierni zawodowo				
Renciści	48	22	30	78
Emeryci	56	16	29	248
Uczniowie i studenci	55	16	29	82
Bezrobotni	43	15	42	124
Gospodynie domowe i inni	44	27	29	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	58	16	26	135
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	48	16	36	70
sekt. pryw. poza rolnict.	45	27	28	229
prywatnym gosp. rolnym	49	18	33	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	45	17	38	73
301-500	44	17	39	154
501-900	57	15	28	233
901-1200	63	9	28	96
Powyżej 1200 zł	60	17	23	97
Ocena własnych war. mater.				
Złe	41	17	42	227
Średnie	52	20	28	513
Dobre	55	19	26	322
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	59	17	24	81
Raz w tygodniu	55	19	26	545
1-2 razy w miesiącu	47	23	30	179
Kilka razy w roku	40	21	39	159
W ogóle nie uczestniczy	39	12	49	100
Poglądy polityczne				
Lewica	61	11	27	157
Centrum	48	19	33	312
Prawica	63	21	16	305
Trudno powiedzieć	33	22	45	287

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	KPEiR	Lewica i Demokraci	LPR	Partia Kobiet	PO	PPP	PSL	Prawica RP
Ogółem	2	12	2	2	27	1	5	0
Płeć								
Mężczyźni	2	13	1	0	28	1	5	0
Kobiety	3	12	2	5	25	1	4	0
Wiek								
18-24 lat	1	7	1	5	33	2	4	0
25-34	2	10	3	1	41	1	1	0
35-44	3	8	2	5	28	3	5	1
45-54	2	12	1	2	29	1	8	0
55-64	3	14	3	0	22	1	8	0
65 lat i więcej	3	19	2	1	14	0	1	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	3	8	3	2	13	2	9	0
Miasto do 20 tys.	1	15	1	4	32	3	3	0
20-100 tys.	2	13	2	2	34	0	3	0
101-500 tys.	3	17	0	3	34	1	0	0
501 tys.i więcej mieszk.	3	17	1	0	43	0	1	1
Wykształcenie								
Podstawowe	5	9	3	2	13	1	4	0
Zasadnicze zawodowe	2	11	2	2	19	3	6	0
Średnie	1	13	1	4	35	0	6	0
Wyższe	0	18	1	0	50	0	0	2
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier.,inteligencja	0	25	0	0	47	0	0	3
Prac.umysł.niż.szczebla	2	9	2	4	44	0	1	0
Pracownicy fiz.- umysł.	4	6	2	5	40	5	3	0
Robotnicy wykwalifikowani	6	6	2	0	31	1	6	0
Robotnicy niewykwalifik.	10	16	0	4	24	0	0	0
Rolnicy	0	0	6	0	0	0	39	0
Pracujący na własny rach.	0	11	0	0	33	0	7	0
Bierni zawodowo								
Renciści	10	21	3	2	12	0	0	0
Emeryci	1	17	2	1	19	0	3	0
Uczniowie i studenci	0	12	0	6	39	3	5	0
Bezrobotni	0	6	3	4	19	3	2	0
Gospodynie domowe i inni	0	4	0	0	23	4	4	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	2	16	0	2	33	0	3	2
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	11	5	9	0	35	0	3	0
sekt. pryw. poza rolnict.	2	12	0	3	42	1	3	0
prywatnym gosp. rolnym	0	0	5	0	3	0	36	0
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	3	8	5	0	18	4	5	0
301-500	1	12	4	6	20	0	7	0
501-900	3	7	1	1	29	1	4	1
901-1200	8	20	0	0	18	1	1	0
Powyżej 1200 zł	0	27	2	2	42	1	2	1
Ocena własnych war. mater.								
Złe	3	16	6	2	16	1	2	0
Średnie	2	12	1	2	27	2	5	0
Dobre	2	11	1	2	32	0	5	0
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	8	8	4	0	12	0	0	0
Raz w tygodniu	2	8	2	3	28	2	5	0
1-2 razy w miesiącu	2	9	2	2	25	1	11	0
Kilka razy w roku	0	29	0	1	27	0	2	0
W ogóle nie uczestniczy	4	32	0	0	37	0	0	0
Poglądy polityczne								
Lewica	0	51	0	0	19	1	3	0
Centrum	3	5	1	3	39	2	7	0
Prawica	2	2	4	3	27	0	2	1
Trudno powiedzieć	3	6	2	2	16	1	8	0

(continued)

Tabela 2 cd.

(%)

	PiS	Samoobrona	UPR	Inne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	6	1	0	16	535
Płeć						
Mężczyźni	27	7	2	1	13	272
Kobiety	23	6	1	0	19	263
Wiek						
18-24 lat	16	11	1	0	19	76
25-34	19	3	1	0	17	77
35-44	21	5	2	2	15	87
45-54	20	10	1	0	13	102
55-64	32	4	1	1	12	78
65 lat i więcej	37	6	0	0	17	115
Miejsce zamieszkania						
Wieś	28	12	1	0	20	209
Miasto do 20 tys.	26	4	0	0	11	67
20-100 tys.	23	3	1	1	17	99
101-500 tys.	24	3	3	1	11	90
501 tys.i więcej mieszk.	17	3	1	0	12	70
Wykształcenie						
Podstawowe	30	11	0	0	22	150
Zasadnicze zawodowe	30	9	1	0	13	128
Średnie	22	3	1	1	13	186
Wyższe	12	0	4	0	13	71
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	14	0	2	0	9	37
Prac.umysł.niż.szczebla	18	5	1	4	10	51
Pracownicy fiz.- umysł.	20	5	3	0	7	36
Robotnicy wykwalifikowani	24	2	0	0	20	44
Robotnicy niewykwalifik.	16	13	8	0	9	21
Rolnicy	14	23	0	0	19	28
Pracujący na własny rach.	27	5	3	0	13	22
Bierni zawodowo						
Renciści	23	14	0	0	15	38
Emeryci	37	5	0	0	15	138
Uczniowie i studenci	17	5	2	0	12	45
Bezrobotni	28	7	0	0	29	53
Gospodynie domowe i inni	25	6	0	0	33	23
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	21	3	3	1	14	78
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	17	8	3	3	8	34
sekt. pryw. poza rolnict.	21	3	1	1	11	103
prywatnym gosp. rolnym	13	25	0	0	17	30
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	16	13	2	0	26	33
301-500	30	7	0	0	12	67
501-900	31	7	1	1	14	132
901-1200	34	6	0	1	10	60
Powyżej 1200 zł	17	0	1	0	5	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	7	1	0	20	94
Średnie	25	6	1	1	16	265
Dobre	24	7	1	0	13	177
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	40	8	0	0	21	48
Raz w tygodniu	27	8	0	0	14	299
1-2 razy w miesiącu	28	2	1	0	18	84
Kilka razy w roku	8	6	5	0	22	65
W ogóle nie uczestniczy	11	5	2	2	6	39
Poglądy polityczne						
Lewica	8	3	0	2	14	97
Centrum	13	10	1	1	15	150
Prawica	48	5	2	0	5	193
Trudno powiedzieć	14	7	0	0	41	96